



ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет Верховної Ради України з питань правової політики

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до статті 17 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» щодо надання інформації з Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування центрам з надання безоплатної вторинної правової допомоги (реєстр. № 2479 від 21 листопада 2019 року)

Комітет з питань правової політики розглянув, на своєму засіданні Комітету від 19 лютого 2020 року (протокол № 21) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до статті 17 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» щодо надання інформації з Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування центрам з надання безоплатної вторинної правової допомоги (реєстр. № 2479 від 21 листопада 2019 року), поданий Кабінетом Міністрів України (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою Законопроект розроблено з метою ефективної реалізації права особи на отримання якісної безоплатної вторинної правової допомоги шляхом спрощення механізму організації надання такої допомоги (досягнення цілі 12.4 «Людина, яка опинилась у складній життєвій ситуації, отримає від держави юридичний захист» Програми діяльності Кабінету Міністрів України, схваленої постановою Верховної Ради України від 4 жовтня 2019 року № 188-ІХ). Прийняття законопроекту забезпечить реалізацію конституційного права особами, які визнані судом недієздатними, на звернення до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб.

Згідно з пояснювальною запискою Законопроектом пропонується:

- передбачити використання інформації з Державного реєстру для підтвердження належності особи до суб'єктів права на безоплатну вторинну правову допомогу;
- визначити, що інформація з Державного реєстру надається на запит центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги для підтвердження належності особи до суб'єктів права на безоплатну

вторинну правову допомогу у порядку та за формою, встановленими Пенсійним фондом спільно з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику.

Одним із принципів, на яких ґрунтується державна політика у сфері надання безоплатної правової допомоги в Україні, є доступність такої допомоги для всіх категорій осіб, що мають право на її отримання. Відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу» разом із зверненням про надання безоплатної вторинної правової допомоги особа повинна подати документи, що підтверджують її належність до суб'єктів права на таку допомогу. Преважна більшість осіб, які звертаються за отриманням правових послуг належать до соціально-вразливих категорій громадян, а саме це особи з інвалідністю, люди похилого віку, самотні особи тощо.

Так відповідно до пункту 1 частини першої статті 14 Закону право на безоплатну вторинну правову допомогу мають особи, середньомісячний дохід яких не перевищує двох розмірів прожиткового мінімуму, розрахованого та затвердженого відповідно до закону для осіб, які належать до основних соціальних і демографічних груп населення, а також особи з інвалідністю, які отримують пенсію або допомогу, що призначається замість пенсії, у розмірі, що не перевищує двох прожиткових мінімумів для непрацевдатних осіб.

Таким чином малозабезпечені особи, у тому числі особи з інвалідністю з метою підтвердження своєї належності до суб'єктів відповідного права зобов'язані подавати довідки про свої доходи, за якими вони, у свою чергу, звертаються до відповідних державних органів, зокрема до органів Пенсійного фонду України.

Для отримання таких довідок зазначені особи змушені витратити багато часу та докладати значних зусиль, що не дозволяє центрам з надання безоплатної вторинної правової допомоги оперативно забезпечити надання особи відповідної правової допомоги та захистити права.

Враховуючи викладене, а також принцип клієнтоорієнтованості, на якому ґрунтується робота системи надання безоплатної правової допомоги в Україні, на сьогодні існує потреба у розробленні механізму спрощення доступу до безоплатної вторинної правової допомоги для соціально-вразливих категорій громадян в частині отримання центрами з надання безоплатної вторинної правової на їх запит інформації з Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування (далі – Державний реєстр) для підтвердження належності особи до суб'єктів права на безоплатну вторинну правову допомогу.

На сьогодні, питання щодо надання зазначеної інформації з Державного реєстру на запит центрам з надання безоплатної вторинної правової допомоги не врегульоване.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Конституції України визначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої

повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8), органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (частина друга статті 19).

Відповідно до Основного Закону України усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах. Права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними, закріплені цією Конституцією, не є вичерпними і не можуть бути скасовані. При прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод (статті 21, 22).

Виходячи з конституційних положень частини першої статті 64 Конституції України конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України.

Виключно законами України визначаються права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод; основні обов'язки громадянина; основи соціального захисту; охорони здоров'я; організація і діяльність органів виконавчої влади (пункти 1, 6, 12 частини першої статті 92 Основного Закону).

Відповідно до пунктів 1, 2, 3, 4 статті 116 Конституції України Кабінет Міністрів України забезпечує здійснення внутрішньої політики держави, виконання Конституції і законів України; вживає заходів щодо забезпечення прав і свобод людини і громадянина; забезпечує проведення соціального захисту; розробляє і здійснює загальнодержавні програми соціального розвитку України.

Зважаючи на зазначене, а також на те, що Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України), внесення запропонованих проектом Закону змін до чинного законодавства узгоджується з нормами Конституції України.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до статті 17 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» щодо надання інформації з Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування центрам з надання безоплатної вторинної правової допомоги (реєстр. № 2479 від 21 листопада 2019 року), поданий Кабінетом Міністрів України, не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету



А. С. КОСТИН